

STOLICE A ICH PÍSOMNÁ PRODUKCIA V OBDOBÍ NOVOVEKU

PhDr. Zuzana Nemcová, CSc.

Katedra archívnictva a PVH

Filozofická fakulta Univerzity Komenského

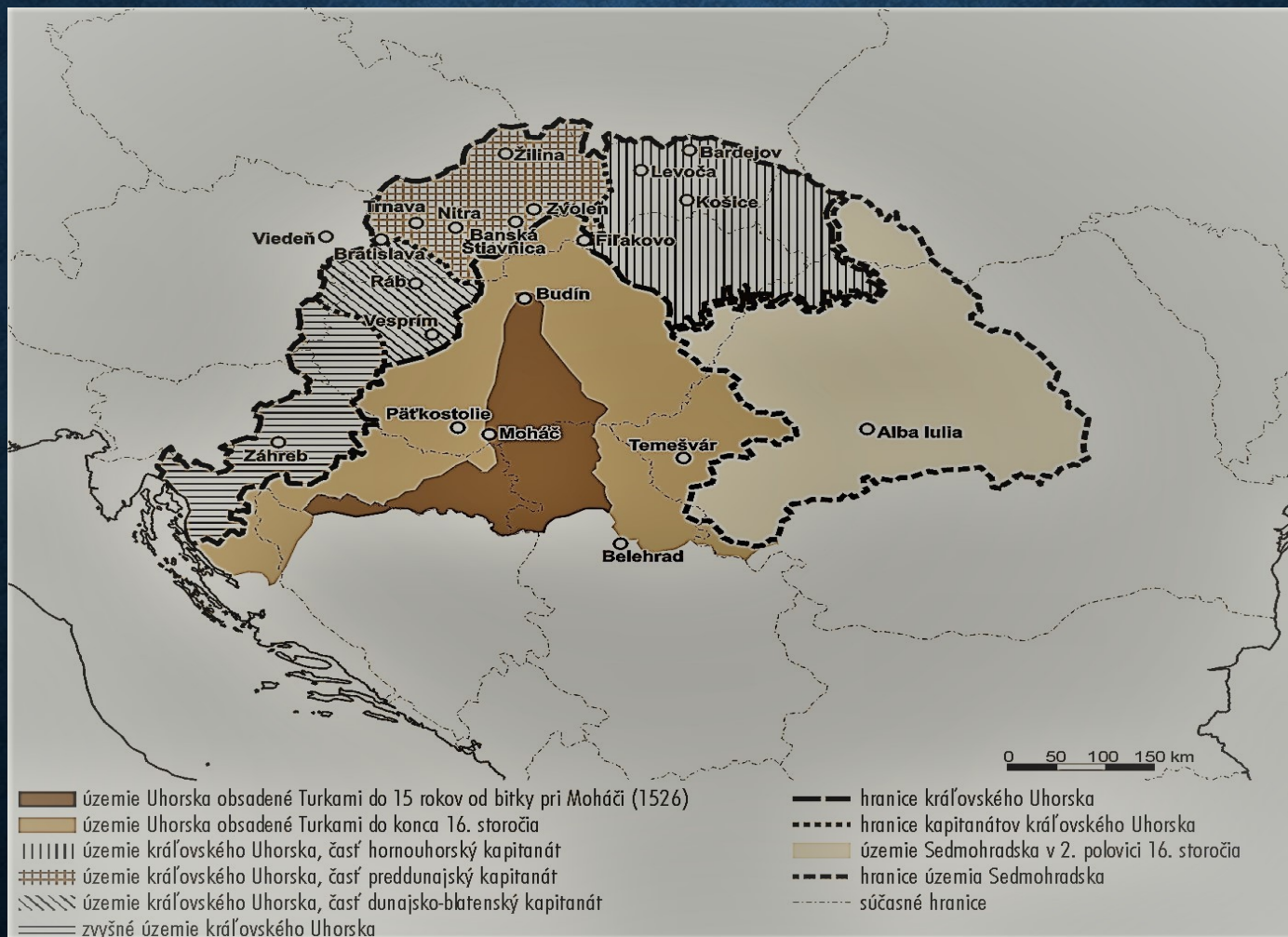
ÚZEMNOSPRAVNE ČLENENIE UHORSKA

ZNAKY STABILIZÁCIE STOLIČNEJ SPRÁVY

- **Stále sídlo**
- **Stoličný dom**
- **Stoličný erb**
- **Osobitná stoličná pečať**
- **Stále pôsobiaci notár**
- **Pravidelné vedenie úradných kníh**
- **Stoličný archív**

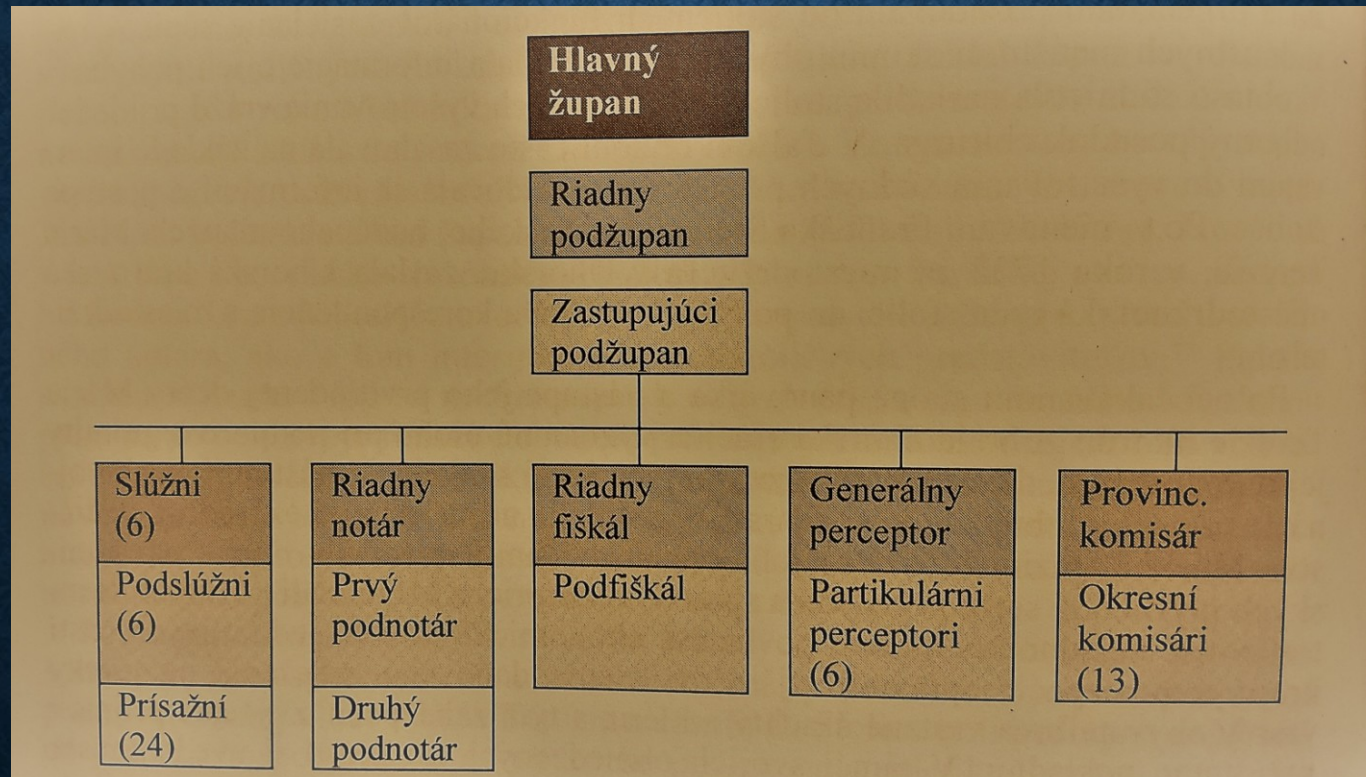
UHORSKO PO OBSADENÍ OSMANSKOU RÍŠOU

NAJVYŠŠIE ORGÁNY STOLICE

- **Súdna stolica (sedria, sedes judiciaria):** súdne záležitosti civilné aj trestné
- **Generálna kongregácia (congregatio generalis):** administratívno-správne záležitosti
- **Partikulárna kongregácia (congregatio particularis):** v naliehavých prípadoch, rozhodnutia musela schváliť generálna kongregácia

VOLENÍ STOLIČNÍ FUNKCIONÁRI KONCOM 18. STOROČIA

ČLENENIE PÍSOMNEJ PRODUKCIE STOLÍC V OBDOBÍ NOVOVEKU

Listiny

Listy

Knihy

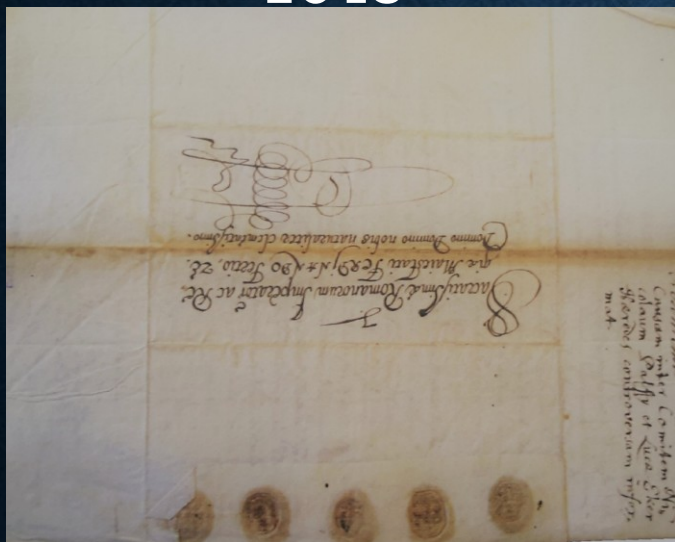
Spisy

Účty

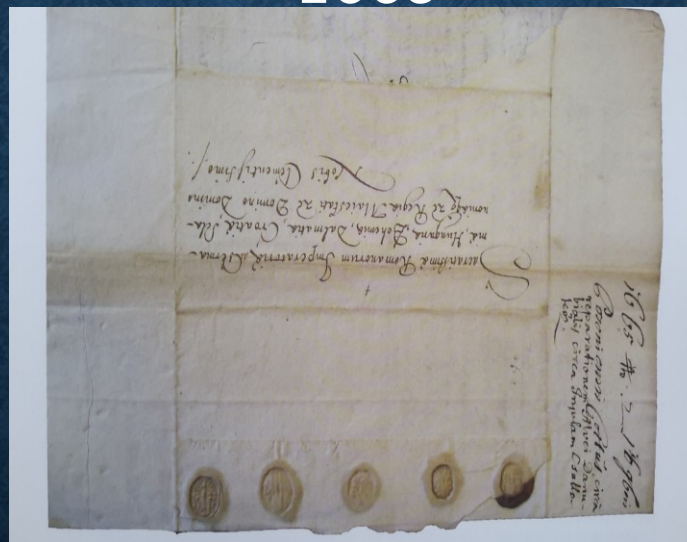
- Interné písomnosti: štatúty, správy a úpravy, inštrukcie

PEČATENIE STOLIČNÝCH PÍSOMNOSTÍ

Bratislavská stolica
1648

Bratislavská stolica
1665

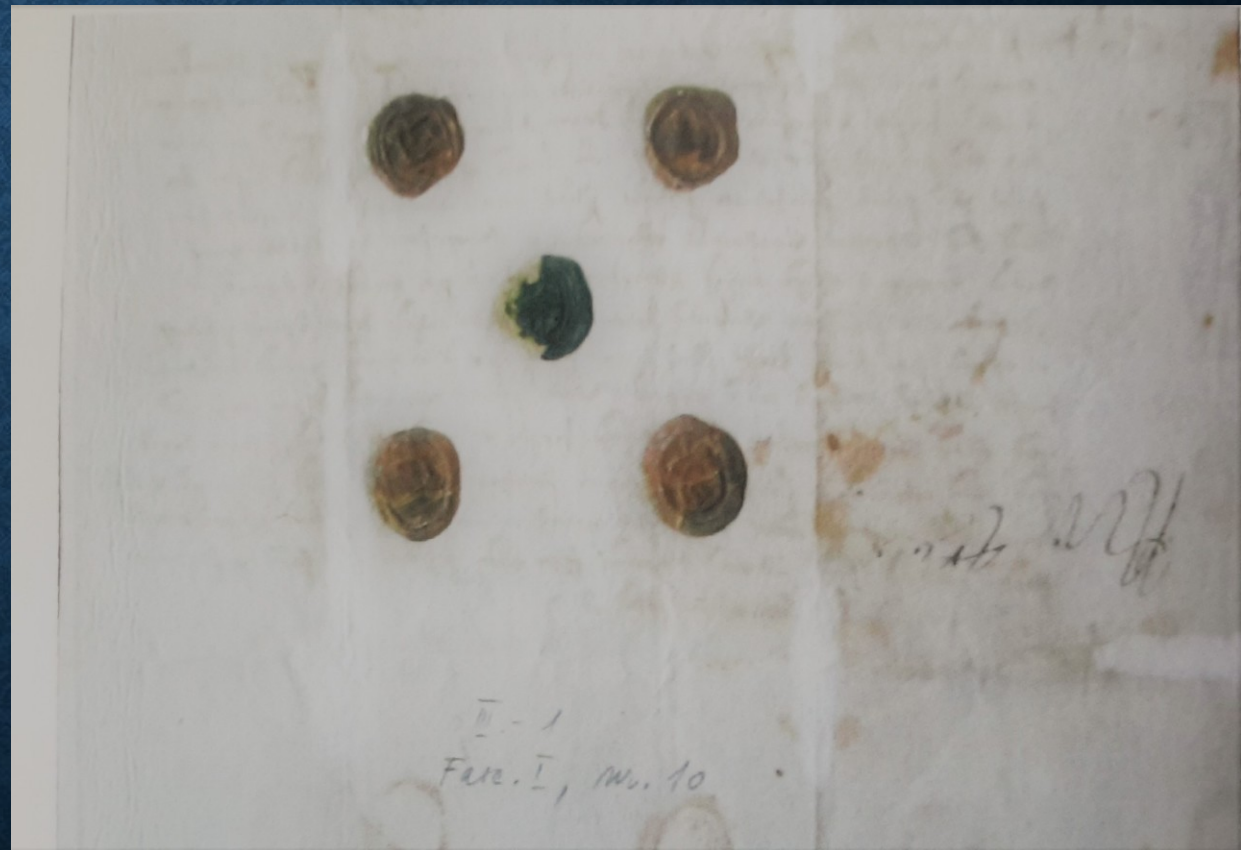
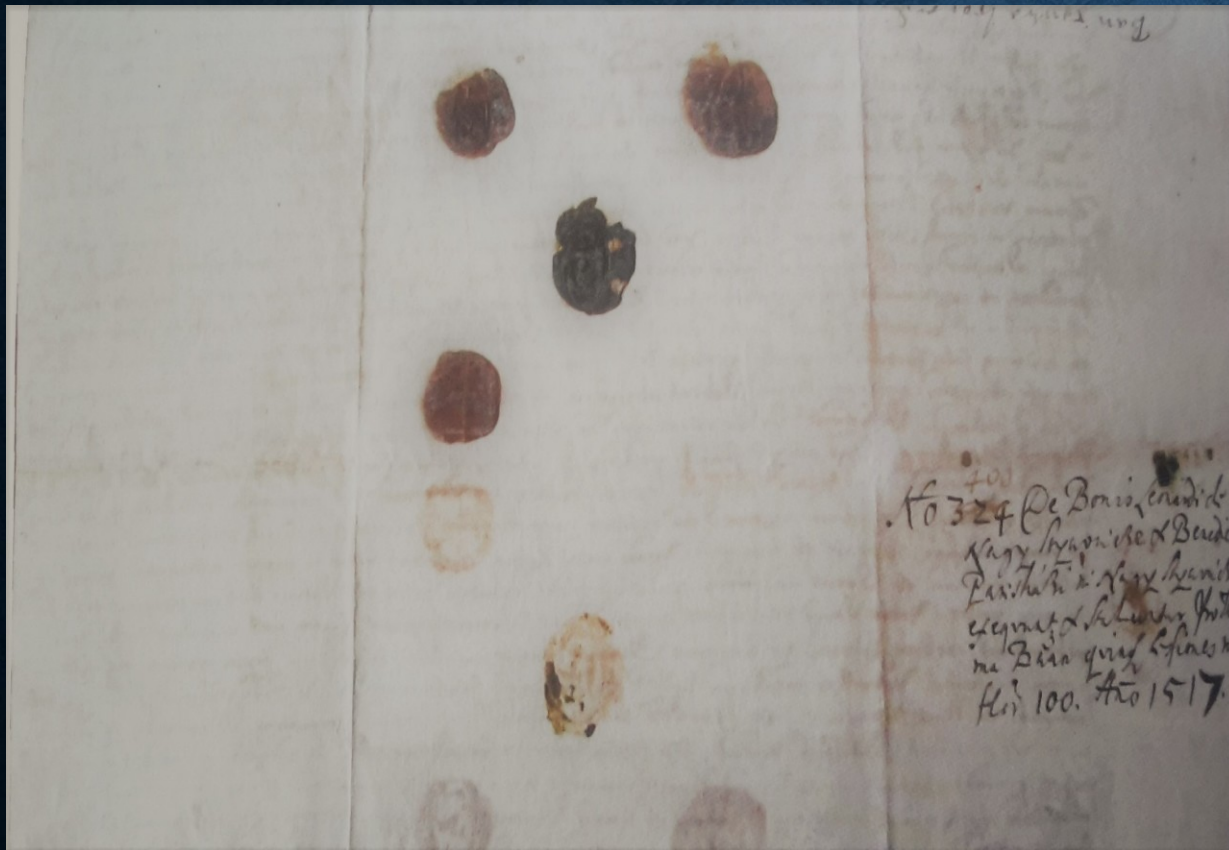
Trenčianska stolica
1590

ĎALŠIE MOŽNOSTI UMIESTNENIA PEČATÍ

LIPTOVSKÁ STOLICA 1517

TURČIANSKA STOLICA 1502

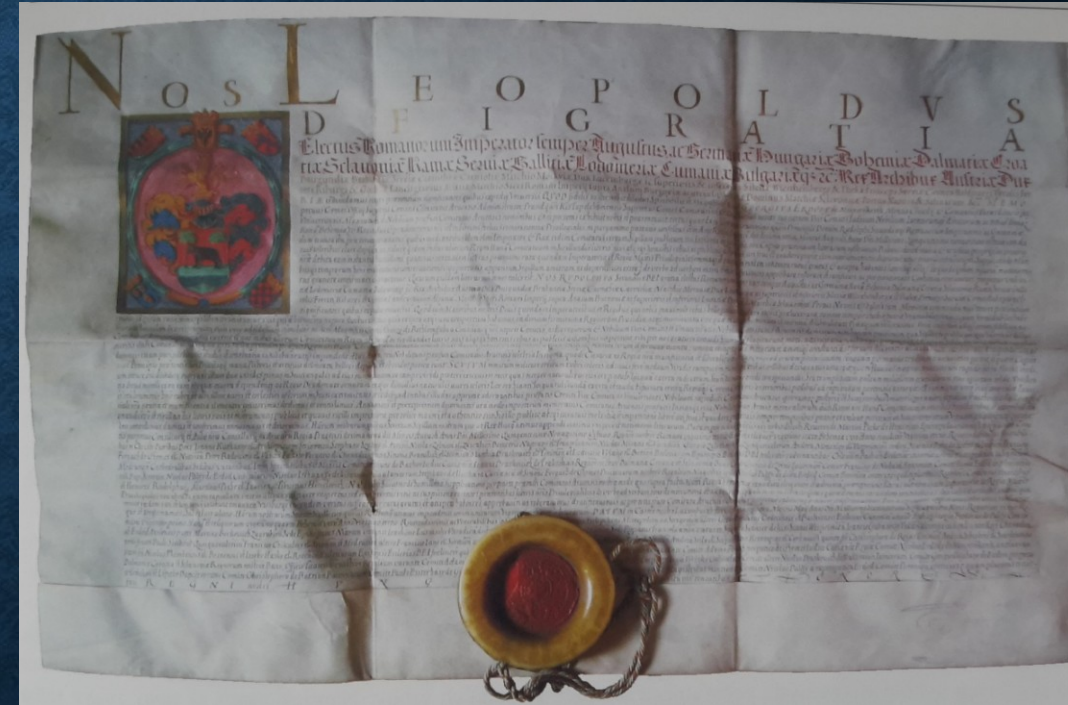
CLONY NA STOLIČNÝCH PEČATIACH

STOLIČNÉ ARMÁLESY

TEKOVSKÁ STOLICA 1552

ORAVSKÁ STOLICA 1679

TYPÁRIUM A PEČAŤ BRATISLAVSKEJ STOLICE

OBDOBIE VZNIKU : 1699 - 1702

PEČAŤ Z JOZEFÍNSKEHO OBDOBIA 1786 - 1790

LISTINY

1. **DAROVACIE (donačné) listiny**

2. **SÚDNE LISTINY**

predvolávacie listiny, napomínacie listiny, rozsudkové listiny

3. **DOSVEDČOVACIE A POTVRDZOVACIE LISTINY**

svedectvá o majetkovom vysporiadaní, zmluvy o kúpe, o zámene a delbe majetku,
svedectvá o protestáciách a sťažnostiach

osobné svedectvá: o šľachtickom pôvode, o počestnom pôvode, o nemajetnosti

3. **OCHRANNÉ LISTINY**

- platnosť privilégia na území stolice (*litterae affirmatoriae*)
- platnosť výsad na území inej stolice (*litterae prosapiales*)
- ochranné listiny pre vyslancov a obchodníkov (*litterae compassuales, salvi pasus*)

4. **SPRÁVY A HLÁSENIA (*litterae relatoriae*)**

- správy spojené s uplatňovaním súdnej právomoci stolice, o hospodárskych a verejno-správnych pomeroch, o vojenskej situácii

LIST STOLIČNÝCH FUNKCIONÁROV 1699

LISTY

SÚKROMNÉ

ÚRADNÉ

s nadriadenými
inštitúciami

s rovnocennými

s podriadenými
inštitúciami

ŠPECIÁLNE DRUHY:

- žiadosti, prosby, sťažnosti
- sprievodné a poverovacie listy
- gratulačné a pozdravné listy

NAJSTARŠIE STOLIČNÉ PROTOKOLY

Zvolenská stolica (1506 - 1579) - zápisnice stoličného súdu

Liptovská stolica (1515 - 1541) - zápisnice stoličného súdu

Turčianska stolica (1559 - 1566) - zápisnice stoličného súdu aj generálnej kongregácie

KNIHY

ÚRADNÉ

- do začiatku 18. storočia spoločný protokol
- zápisnice stoličného súdu aj generálnej kongregácie

 Po polovici 18. storočia :

- Knihy právnych noriem a predpisov: dekretálne protokoly, protokoly normálií a dekrétov
- Knihy vlastnej správy: kongregačné a determinačné protokoly
- Knihy hospodárskej správy a financií: účtovné knihy domácej pokladnice, denníky vojenskej pokladnice
- Knihy súdnictva: sedriálne protokoly, protokoly trestných procesov

POMOCNÉ

- elenchy, indexy, registre, podacie protokoly

SPISY

Administratívne - kongregačné spisy
(polovica 17. storočia)

Súdne spisy
(prvá tretina 17. storočia)

Diferenciácia po polovici 18. storočia:

Administratívne spisy: kongregačné, snemové, daňové, vojenské, šľachtické, urbárske

Súdne spisy: → **civilné** - spisy stoličného súdu, procesné spisy, konkurzné spory, testamenty, sirotské spisy

→ **trestné** - spisy trestného súdu, trestné spisy procesné

ÚČTY

Hospodárenie stolice

domáca pokladnica

vojenská pokladnica

- **Účtovné knihy:** účtovná kniha domácej pokladnice, denníky vojenskej pokladnice
- **Účtovné predpisy:** súpisy portálne, dikálne, taxalistov, armalistov, fajčiarov, platové tabuľky
- **Vyúčtovania:** polročné, ročné, čiastočné za okresy a celkové za stolicu
- **Účtovné výpisy** (extractus): výpisy z dikálnych súpisov, z evidencie daňových nedoplatkov
- **Účtovné doklady:** potvrdenia o príjme a výdavku (kvitancie)

**ĎAKUJEM VÁM ZA
TRPEZLIVOSTĚ A
POZORNOSTĚ**